

УДК 347.7

Іванна ГУЛА

Національний університет “Львівська політехніка”,
доцент кафедри адміністративного та інформаційного права
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти,
кандидат юридичних наук
ivana.l.hula@lpnu.ua,
ORCID: 0009-0009-1644-9201

Юліана КУЗІВ

Національний університет “Львівська політехніка”,
студентка Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
yuliana.kuziv.pv.2021@lpnu.ua
ORCID: 0009-0002-1033-4285

РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТ У БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

<http://doi.org/10.23939/law2025.45.030>

© Гула І., Кузів Ю., 2025

У статті досліджено сучасний стан та особливості регулювання криптовалют у банківській системі України. Проаналізовано правову природу криптовалют через призму міжнародних та національних підходів до їх визначення, зокрема позиції Європейського центрального банку та FATF. Розглянуто положення Закону України “Про віртуальні активи” та причини його неповноцінного функціонування в сучасних умовах.

Детально досліджено позицію Національного банку України щодо криптовалют, яка характеризується консервативним підходом та наголошенням на гривні як єдиному законному платіжному засобі в Україні. Проаналізовано ініціативи НБУ щодо впровадження е-гривні як національної цифрової валюти.

Також визначено основні переваги інтеграції криптовалют у банківську систему, зокрема можливість зниження комісій за транзакції, потенціал залучення іноземних інвестицій та розширення доступу до фінансових послуг. Окреслено ключові виклики, які супроводжують впровадження криптовалют, серед яких правова невизначеність, висока волатильність криптоактивів, загрози кібербезпеці та необхідність удосконалення механізмів захисту прав споживачів фінансових послуг.

Досліджено міжнародний досвід регулювання криптовалют, виділено три основні моделі регулювання: ліберальну (Японія, Швейцарія), консервативну (ЄС, США) та рестриктивну (Китай, Індія).

Запропоновано комплексні рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання криптовалют в Україні, зокрема потребу прийняття базового закону, формування ефективної системи нагляду, впровадження механізмів ліцензування криптовалютних

бірж та розробку чітких правил оподаткування. Окрему увагу присвячено перспективам використання технології блокчейн у банківській сфері як інструментів забезпечення прозорості та зниження операційних витрат.

Підкреслено важливість балансу між стимулюванням інновацій та забезпеченням фінансової стабільності держави, а також необхідність синхронізації українського законодавства з міжнародними стандартами регулювання цифрових активів. Визначено, що ефективне впровадження криптовалют потребує не лише правового врегулювання, а й розвитку цифрової інфраструктури, підвищення фінансової грамотності населення та зміцнення механізмів боротьби з фінансовими злочинами.

Ключові слова: криптовалюта, віртуальні активи, банківська система, е-гривня, Національний банк України, цифрові валюти.

Постановка проблеми. В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій та зростання популярності криптовалют банківська система України стикається з потребою адаптації та розробки ефективних механізмів регулювання цих новітніх фінансових інструментів. Брак комплексної нормативно-правової бази і чітких регуляторних механізмів створює ризики для фінансової стабільності та безпеки банківських операцій.

Аналіз дослідження проблеми. Огляд сучасних наукових досліджень свідчить про зростання інтересу до проблематики регулювання криптовалют у банківській системі України. Окремі аспекти функціонування криптовалют, їх правового статусу та особливостей регулювання розглядали такі науковці: Д. А. Кобильнік, С. Лисенко, М. Р. Никонова, А. В. Пашенко, О. О. Примостка, П. М. Рубанов, П. М. Чуб та інші.

Метою статті є аналіз сучасного стану регулювання криптовалют у банківській системі України і виявлення основних проблем та перешкод для їх ефективної інтеграції.

Виклад основного матеріалу. У сучасному глобальному фінансовому просторі криптовалюта постає як новий феномен, що кидає виклик традиційним уявленням про гроші та фінансові системи. Це складне економіко-технологічне явище, яке зародилося на перетині інформаційних технологій, математики та фінансової науки, поступово трансформуючи наше розуміння монетарних відносин.

Для глибокого розуміння природи криптовалют принципово важливо розкрити її сутність через призму наукових та правових дефініцій.

Аналізуючи правове регулювання криптовалюти в Україні, варто зазначити, що попри прийняття Закону України “Про віртуальні активи” у лютому 2022 року, він досі не набув повної юридичної сили. Це створює певну правову невизначеність у сфері регулювання криптовалютних операцій в Україні, залишаючи багато питань відкритими та потребуючими додаткового законодавчого врегулювання.

Звертаючись до положень зазначеного закону, зауважимо, що законодавець не надає безпосереднього визначення терміна “криптовалюта”, натомість оперує ширшим поняттям – “віртуальний актив”. У науковому середовищі часто спостерігається ототожнення цих понять, проте їх доцільно розмежовувати. Хоча криптовалюта і є, за визначенням П. Рубанова, найбільш поширеною формою віртуальних активів [1], між цими категоріями є принципова відмінність: криптовалюта насамперед пов’язана зі специфічною технологією криптографічного зашифрування даних та механізмами забезпечення безпеки транзакцій, тоді як віртуальні активи характеризують передусім економічну сутність таких цифрових засобів платежу та їхню роль у фінансовому обігу.

Європейський центральний банк (далі – ЄЦБ) визначає криптовалюту як цифровий актив, що функціонує на основі технології розподіленого реєстру (DLT) і призначений для використання як засіб обміну, але не має офіційного статусу валюти [2, с. 14].

Міжнародна група з протидії відмиванню брудних грошей (далі – FATF) визначає криптовалюту як частину більшої категорії віртуальних активів, які є цифровими представленнями вартості, здатними до обміну або передання електронно. Віртуальні активи, також і криптовалюти, не є законними платіжними засобами, і FATF підкреслює, що постачальники послуг, які працюють з такими активами, зобов'язані дотримуватися норм протидії відмиванню грошей і фінансуванню тероризму [3].

Отже, узагальнюючи підходи до визначення криптовалюти як в українському правовому полі, так і в міжнародній практиці, можна констатувати, що криптовалюта є особливим видом віртуального активу, який характеризується використанням криптографічних методів захисту, функціонує на основі технології розподіленого реєстру та може використовуватися як засіб обміну. Водночас важливо підкреслити, що попри брак статусу законного платіжного засобу криптовалюта залишається об'єктом правового регулювання та підлягає контролю з боку міжнародних фінансових інституцій з метою запобігання її використанню у протиправних цілях.

В Україні ситуація з регулюванням криптовалют залишається складною та неоднозначною. Хоча Верховна Рада України ухвалила Закон “Про віртуальні активи” у 2022 році, цей нормативно-правовий акт досі не набув чинності через низку істотних перешкод. Спершу документ було повернуто Президентом із відповідними пропозиціями та вето, а після доопрацювання та повторного прийняття закон все ще не може повноцінно функціонувати через брак потрібних підзаконних актів.

Така правова невизначеність створює істотні труднощі для розвитку ринку криптовалют в Україні. Зокрема, брак чинного спеціального законодавства унеможливорює належний захист прав власників криптоактивів, ускладнює процеси оподаткування відповідних операцій та перешкоджає впровадженню механізмів ліцензування криптовалютних бірж. На практиці це призводить до неможливості легального ведення криптобізнесу в Україні, браку належного правового захисту інвесторів та виникнення проблем під час декларування та спадкування криптоактивів.

Наразі операції з криптовалютами здійснюються у своєрідному правовому вакуумі, оскільки ні Національний банк України (далі – НБУ), ні інші регулятори не мають достатніх повноважень для здійснення повноцінного нагляду за цим ринком. І хоча на практиці значна кількість українців активно користується криптовалютами та послугами криптобірж, брак чинного законодавства створює значні правові ризики як для користувачів, так і для бізнесу в цій сфері.

Варто зазначити, що НБУ як головний регулятор банківської системи країни відіграє ключову роль у формуванні політики щодо криптовалют. Його позиція щодо криптовалют залишається досить консервативною та обережною, особливо в умовах війни. НБУ не раз наголошував, що ці віртуальні активи не можуть бути прирівняні до законного платіжного засобу в Україні, оскільки вони не мають забезпечення реальною вартістю і не можуть бути гарантовані центральними банками жодної країни. Як підкреслив голова НБУ: “Гривня є єдиним законним засобом платежу в Україні. Це наша принципова позиція. Саме той факт, що гривня зберігає функціональність, є стійкою, користується довірою – дозволяє Україні бути багато в чому ефективною, попри війну” [4].

Проте треба підкреслити, що НБУ визнав потенціал технології блокчейн, на якій базуються криптовалюти, та почав досліджувати можливості її застосування у фінансовому секторі. Сьогодні регулятор працює над створенням власної цифрової валюти – е-гривні. У жовтні 2022 року ДП “Український інститут інтелектуальної власності” (Укрпатент) зареєстрував торговельну марку “е-гривня” та “e-hryvnia”, яка належить Національному банку [5]. Водночас НБУ чітко розмежовує е-гривню як цифрову валюту центрального банку від інших електронних грошей та криптовалют, підкреслюючи, що, відповідно до законодавства, лише Національний банк може бути емітентом е-гривні.

Така позиція НБУ узгоджується з підходами більшої частини центральних банків світу, які також застерігають про ризики використання криптовалют та працюють над створенням власних цифрових валют як альтернативи приватним криптовалютам.

Інтеграція блокчейн-технологій та криптовалют у банківську систему України відкриває значні перспективи для модернізації фінансового сектору. Впровадження цих технологій може істотно трансформувати традиційні банківські послуги та створити нові можливості для розвитку фінансового ринку.

Згідно з даними Cointelegraph, зниження комісій є однією з ключових переваг використання криптовалют [6]. Традиційні фінансові системи часто накладають високі комісії за обробку транзакцій, особливо в міжнародних переказах, де можуть братися додаткові збори від банків та платіжних систем. Криптовалюти, навпаки, дають змогу зменшити або навіть усунути ці витрати.

Також легалізація криптовалют може істотно вплинути на бюджет України, не лише через податкові надходження, але й через залучення іноземних інвестицій. Згідно з Ukraine Economic Outlook, з 2016 по 2022 рік країна не отримала приблизно \$59 мільярдів, тому що криптовалюта не легалізована. Серед цих втрат \$10,4 мільярда становлять потенційні податкові надходження, а решта \$48,8 мільярдів – це додаткові доходи, які могла б згенерувати галузь, якби криптовалюти були легалізовані [7, с. 8].

Отже, впровадження криптовалют та блокчейн-технологій у банківську систему України є перспективним напрямом модернізації фінансового сектору, що може дати значні економічні вигоди як через оптимізацію банківських операцій, так і через збільшення податкових надходжень та залучення іноземних інвестицій.

Водночас для успішної реалізації цих можливостей потрібно подолати низку істотних викликів. Насамперед ключовим викликом, як вже зазначалось, є правова невизначеність, що потребує створення чітких регуляторних меж для забезпечення захищеності транзакцій та зниження ризиків шахрайства. Це дасть змогу підвищити довіру до нових технологій серед користувачів та банківських установ.

Також висока волатильність криптовалют створює потенційні ризики для фінансової стабільності банківської системи. Вартість криптоактивів може різко змінюватися через низку факторів, включно з ринковим попитом, новинами та глобальною економічною ситуацією. Нестабільність криптовалют можна розглянути на прикладі біткоїна: у 2021 році в січні його ціна зросла з приблизно \$30,000 до понад \$60,000 у квітні, але до липня того ж року впала до \$30,000 [8]. Така волатильність може створювати ризики для банків та користувачів, що потребує врахування в регулюванні криптовалют.

На особливу увагу заслуговує питання кібербезпеки. Як зазначають М. Никонова та Д. Кобільник, технічна природа криптовалют створює умови для хакерських атак, що ставить під загрозу безпеку фінансових операцій [9, с. 119].

Крім того, анонімність транзакцій, властива криптовалютам, сприяє розвитку кримінальної діяльності. Це створює ризики, пов'язані з нелегальними транзакціями, такими як фінансування тероризму та торгівля забороненими товарами. Як наслідок ці фактори формують недовіру до криптоактивів, незважаючи на їх щоразу більшу популярність у бізнесі. Проблема з фінансовою злочинністю та динамічний регуляторний ландшафт потребують створення цілісної системи відповідності, яка б використовувала сучасні дані та технології для зменшення цих ризиків [10, с. 185].

Не менш важливим аспектом регулювання криптовалют є захист прав споживачів фінансових послуг. В умовах стрімкого розвитку криптовалютного ринку особливого значення набуває забезпечення належного рівня захисту інтересів користувачів цифрових активів. Це містить встановлення чітких вимог до розкриття інформації про ризики інвестування в криптоактиви, запровадження механізмів компенсації збитків у разі шахрайства чи технічних збоїв, а також забезпечення прозорості діяльності криптовалютних бірж.

Дослідження підкреслюють те, що законодавчі ініціативи повинні бути спрямовані на формування системи захисту прав споживачів, яка охоплює контроль за дотриманням стандартів безпеки та забезпечення відповідальності за порушення [11]. Отже, створення чіткої правової основи не лише

сприятиме захисту споживачів, а й підвищить загальну довіру до криптовалют у суспільстві, що стане запорукою їх подальшого розвитку та інтеграції в традиційну фінансову систему.

Сьогодні у світі сформувалося кілька принципово різних підходів до регулювання криптовалют, аналіз яких може бути корисним для формування української регуляторної політики. Зокрема, можна виділити три основні моделі регулювання:

1. Ліберальний підхід, який демонструють такі країни, як Японія, Швейцарія та Сінгапур. Ці держави створили сприятливе правове середовище для розвитку криптоіндустрії, визнавши криптовалюту легальним платіжним засобом або фінансовим активом. Наприклад, Японія ще у 2017 році законодавчо визнала біткоїн платіжним засобом та запровадила ліцензування криптовалютних бірж [12, с. 41].

2. Консервативний підхід характерний для більшої частини країн Європейського Союзу та США. Ці юрисдикції розглядають криптовалюту як специфічний вид фінансових активів та впроваджують комплексне регулювання, спрямоване на мінімізацію ризиків відмивання коштів та захист інвесторів. Зокрема, у США криптовалюти підпадають під нагляд Комісії з цінних паперів (SEC) та Комісії з торгівлі товарними ф'ючерсами (CFTC).

3. Рестриктивний підхід, який застосовують Китай, Індія та деякі інші країни. Ці держави запровадили істотні обмеження або повну заборону на операції з криптовалютами, вбачаючи в них загрозу для фінансової стабільності та монетарного суверенітету.

Для України, яка перебуває на етапі формування власної регуляторної політики щодо криптовалют, важливо врахувати як позитивний, так і негативний досвід інших країн. Водночас потрібно знайти баланс між забезпеченням інноваційного розвитку фінансового сектору та мінімізацією потенційних ризиків для фінансової стабільності і безпеки держави.

Аналізуючи міжнародний досвід та враховуючи євроінтеграційний курс України, можна запропонувати низку конкретних рекомендацій щодо вдосконалення правового регулювання криптовалют у нашій державі. Вдосконалення правового регулювання криптовалют в Україні потребує комплексного підходу з урахуванням як міжнародного досвіду, так і національних особливостей. Першочергово потрібно прийняти базовий закон про криптовалюту, який закріпить їх правовий статус та встановить єдину термінологію, узгоджену з вимогами європейського законодавства, зокрема з положеннями Регламенту МіСА – перших у світі комплексних правил щодо криптовалют.

Важливим кроком має стати формування ефективної системи регулювання та нагляду за криптовалютним ринком через визначення повноважень регуляторних органів та запровадження механізмів ліцензування криптовалютних бірж. Водночас особливу увагу варто присвятити питанням протидії відмиванню коштів та захисту прав споживачів, впроваджуючи механізми ідентифікації користувачів та моніторингу підозрілих транзакцій відповідно до стандартів FATF.

У податковій сфері потрібно розробити чіткі правила оподаткування операцій з криптовалютами, які б стимулювали розвиток легального ринку та забезпечували надходження до бюджету. Реалізація цих рекомендацій дасть змогу створити прозоре та безпечне середовище для розвитку криптовалютного ринку в Україні, захистити права учасників та сприяти інтеграції країни у глобальну цифрову економіку.

Висновки. Отже, дослідження регулювання криптовалют у банківській системі України виявило низку важливих аспектів. Незважаючи на прийняття Закону України “Про віртуальні активи”, його неповноцінне функціонування створює правову невизначеність у сфері регулювання криптовалютних операцій. Національний банк України посідає консервативну позицію щодо криптовалют, визнаючи гривню єдиним законним платіжним засобом, проте активно досліджує можливості впровадження власної цифрової валюти (e-гривні).

Інтеграція криптовалют у банківську систему України має значний потенціал для модернізації фінансового сектору, зокрема через зниження комісій за транзакції та залучення іноземних інвес-

тицій. Водночас існують істотні виклики: висока волатильність криптовалют, ризики кібербезпеки, проблеми з фінансовою злочинністю та потреба захисту прав споживачів.

Для ефективного впровадження криптовалют потрібно створити комплексну регуляторну базу, яка враховуватиме міжнародний досвід та забезпечить баланс між інноваційним розвитком фінансового сектору та мінімізацією ризиків для фінансової стабільності держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Рубанов П. М. (2015). Розмежування сутності понять “електронні гроші”, “віртуальні гроші” та “крипто валюти”. *Ефективна економіка*. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6026> (Дата звернення: 26.10.2024).
2. European Central Bank. (2018). *Cryptocurrencies and tokens*. URL: https://www.ecb.europa.eu/paym/groups/pdf/fxcg/2018/20180906/Item_2a_-_Cryptocurrencies_and_tokens.pdf (Accessed: 26.10.2024).
3. Financial Action Task Force. *Virtual assets*. URL: <https://www.fatf-gafi.org/en/topics/virtual-assets.html> (Accessed: 26.10.2024).
4. Інтерфакс-Україна. (2024). *Інтерв'ю з представником Національного банку України щодо криптовалют*. Інтерфакс-Україна. URL: <https://interfax.com.ua/news/interview/1020860.html> (Дата звернення: 26.10.2024).
5. Канал Дім. (2024). *Цифрові валюти та е-гривня: Як вони працюють в Україні*. Канал Дім. URL: <https://kanal.dim.tv/czyfrovii-valutyi-ta-e-gryvnya-yak-vony-praczuuyut-v-ukrayini/> (Дата звернення: 26.10.2024).
6. Cointelegraph. (2023). *Why do we need cryptocurrencies?* URL: <https://cointelegraph.com/learn/why-do-we-need-cryptocurrencies> (Accessed: 26.10.2024).
7. Незалежна група макроекономічного аналізу та прогнозування Ukraine Economic Outlook. (2023). *Історія світового крипторинку 2013–2023 та сценарії адаптації для України*. URL: <https://drive.google.com/file/d/1-rW2iGHgfw6A03YmJrauRgU01rwOjvd/view> (Дата звернення: 30.10.2024).
8. Whitebit. (2024). *Історія цін на біткоїн*. URL: <https://blog.whitebit.com/uk/bitcoin-price-history/> (Accessed: 30.10.2024).
9. Кобильнік Д. А., Никонова М. Р. (2022). Особливості використання віртуальних активів: фінансово-правовий аспект. *Публічне право*. № 4 (48). С. 117–125.
10. Чуб П. М., Примостка О. О., Пащенко А. В. (2024). Перспективи інтеграції ринку криптовалют в банківську систему: консалтинговий аспект. *Сталий розвиток економіки*. № 3 (50). С. 185. URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1018/974> (Дата звернення: 30.10.2024).
11. Лисенко С. Правовий захист операцій із криптовалютами: первинний чи реальний? *Національна Асоціація Адвокатів України*. URL: <https://unba.org.ua/publications/6558-pravovij-zahist-operacij-iz-kriptovalyutami-primarnij-chi-real-nij.html> (Дата звернення: 30.10.2024).
12. European Union. (2023). Regulation (EU) 2023/1114 of the European Parliament and of the Council of 31 May 2023 on crypto-asset markets and amending Directive (EU) 2019/1937 [EUR-Lex]. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj> (Accessed: 30.10.2024).

REFERENCES

1. Rubanov, P. M. (2015). *Rozmezhyvannya sutnosti ponyat' "elektronni hroshi", "virtual'ni hroshi" ta "kryptovalyuty"* [Distinguishing the essence of the concepts “electronic money”, “virtual money” and “cryptocurrencies”]. *Efektivna ekonomika*. No. 4. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6026> (Accessed: 26.10.2024). [In Ukrainian].
2. European Central Bank. (2018). *Cryptocurrencies and tokens*. Retrieved from: https://www.ecb.europa.eu/paym/groups/pdf/fxcg/2018/20180906/Item_2a_-_Cryptocurrencies_and_tokens.pdf (Accessed: 26.10.2024). [In English].
3. Financial Action Task Force. *Virtual assets*. Retrieved from: <https://www.fatf-gafi.org/en/topics/virtual-assets.html> (Accessed: 26.10.2024). [In English].
4. Interfaks-Ukrayina. (2024). *Interv'yu z predstavnykom Natsional'noho banku Ukrayiny pro kryptovalyutu* [Interview with a representative of the National Bank of Ukraine regarding cryptocurrencies. Interfax-Ukraine] Retrieved from: <https://interfax.com.ua/news/interview/1020860.html> (Accessed: 26.10.2024). [In Ukrainian].

5. Kanal Dim. (2024). *Czyfrowi waluty ta e-hrywnia: Yak vony pratsyuyut v Ukraini*. [Digital currencies and e-hrywnia: How they work in Ukraine]. Retrieved from: <https://kanal.dim.tv/czyfrowi-waluty-ta-e-hrywnia-yak-vony-pratsyuyut-v-ukrayini/> (Accessed: 26.10.2024). [In Ukrainian].
6. Cointelegraph. (2023). *Why do we need cryptocurrencies?* Retrieved from: <https://cointelegraph.com/learn/why-do-we-need-cryptocurrencies> (Accessed: 26.10.2024). [In English].
7. Nezalezhna hrupa makroekonomichnoho analizu ta prohnozuvannya Ukraine Economic Outlook. (2023). *Istoriya svitovoho kryptorynku 2013–2023 ta stsenarij adaptatsiyi dlya Ukrainy* [History of the global crypto market 2013-2023 and adaptation scenario for Ukraine] Retrieved from: <https://drive.google.com/file/d/1-rW2iGHgfw6A03YmJrauRgU01rwOjvd/view> (Accessed: 30.10.2024). [In Ukrainian].
8. Whitebit. (2024). *Istoriya cin na bitkoin*. [Bitcoin price history] Retrieved from: <https://blog.whitebit.com/uk/bitcoin-price-history/> (Accessed: 30.10.2024). [In English].
9. Kobyl'nik, D. A., Nykonova, M. R. (2022). *Osoblyvosti vykorystannya virtual'nykh aktyviv: finansovo-pravovyy aspekt* [Features of the use of virtual assets: financial-legal aspect]. *Publichne pravo*. No. 4 (48). P. 117–125.
10. Chub, P. M., Prymostka, O. O., Pashchenko, A. V. (2024). *Perspektyvy intehtatsiyi rynku kryptovalut v bankivsku systemu: konsal'tynhovyy aspekt* [Prospects for integrating the cryptocurrency market into the banking system: consulting aspect]. *Stalyy rozvytok ekonomiky*. No. 3 (50). P. 185. Retrieved from: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1018/974> (Accessed: 30.10.2024). [In Ukrainian].
11. Lysenko, S. *Pravovyy zakhyst operatsiy iz kryptovalutamy: pervynnyy chy real'nyy?* [Legal protection of cryptocurrency transactions: primary or real?] *National Association of Advocates of Ukraine*. Retrieved from: <https://unba.org.ua/publications/6558-pravovij-zahist-operacij-iz-kriptovalutami-primarnij-chi-real-nij.html> (Accessed: 30.10.2024). [In Ukrainian].
12. European Union. (2023). *Regulation (EU) 2023/1114 of the European Parliament and of the Council of 31 May 2023 on crypto-asset markets and amending Directive (EU) 2019/1937* [EUR-Lex]. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj> (Accessed: 30.10.2024). [In English].

Дата надходження статті: 19.01.2025 р.

Ivanna HULA

Lviv Polytechnic National University,
Educational and Research Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
Associate Professor of the Administrative
and Informational Law Department,
Ph.D. in Law
ivana.l.hula@lpnu.ua
ORCID: 0009-0009-1644-9201

Yuliana KUZIV

Lviv Polytechnic National University,
Educational and Research Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
Student of the First (Bachelor's)
level of Higher Education
yuliana.kuziv.pv.2021@lpnu.ua
ORCID: 0009-0002-1033-4285

REGULATION OF CRYPTOCURRENCIES IN THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE

The article examines the current state and peculiarities of cryptocurrencies regulation in Ukrainian banking system. The legal nature of cryptocurrencies is analyzed through the prism of international and national approaches to their definition, in particular the positions of the European Central Bank and the

FATE. The provisions of the Law of Ukraine “On Virtual Assets” and the reasons for its substandard functioning in modern conditions are considered.

The position of the National Bank of Ukraine regarding cryptocurrencies, which is characterized by a conservative approach and an emphasis on the hryvnia as the only legal means of payment in Ukraine, has been studied in detail. The NBU's initiatives regarding the introduction of the e-hryvnia as a national digital currency have been analyzed.

The main advantages of integrating cryptocurrencies into the banking system are also identified, in particular, the possibility of reducing transaction fees, the potential of attracting foreign investment and the need to enhance consumer protection mechanisms in financial services. The key challenges associated with the implementation of cryptocurrencies have been outlined, including legal uncertainty, high volatility of crypto assets, cybersecurity threats, and the need to improve mechanisms for protecting the rights of financial services consumers.

The international experience of cryptocurrency regulation was studied, and three main models of regulation were identified: liberal (Japan, Switzerland), conservative (EU, USA) and restrictive (China, India).

Comprehensive recommendations for improving the legal framework of cryptocurrency regulation in Ukraine are proposed, including the necessity of adopting a fundamental law, establishing an effective supervisory system, implementing licensing mechanisms for cryptocurrency exchanges, and developing clear taxation rules. Particular attention is given to the potential of blockchain technology in the banking sector as a tool for increasing transparency and reducing operational costs.

The article emphasizes the importance of balancing innovation stimulation with ensuring financial stability, as well as the need for harmonizing Ukrainian legislation with international standards for digital asset regulation. It is concluded that effective cryptocurrency adoption requires not only legal regulation but also the development of digital infrastructure, improvement of financial literacy among the population, and strengthening mechanisms for combating financial crimes.

Keywords: cryptocurrency, virtual assets, banking system, e-hryvnia, National Bank of Ukraine, digital currencies.